

Doplňky ku flóre a vegetácii Muránskej planiny 1.

Additions to the flora and vegetation of the Muránska planina Mts 1.

Judita KOCHJAROVÁ¹, Drahoš BLANÁR², Richard HRIVNÁK³, Jana MÁJEKOVÁ³, Karol UJHÁZY⁴, Mariana UJHÁZYOVÁ⁵ & Marica ZALIBEROVÁ³

¹ Botanická záhrada Univerzity Komenského, pracovisko Blatnica, SK–038 15 Blatnica
č. 315, kochjarova@rec.uniba.sk

² Správa Národného parku Muránska planina, J. Kráľa 12, SK–050 01 Revúca, drahos.
blanar@sopsr.sk

³ Botanický ústav Slovenskej akadémie vied, Dúbravská cesta 14, SK–845 23 Bratislava,
richard.hrivnak@savba.sk, jana.majekova@savba.sk, maria.zaliberova@savba.sk

⁴ Katedra fytoľógie, Lesnícka fakulta, Technická univerzita vo Zvolene, Masarykova 24,
SK–960 53 Zvolen, ujhazy@vsld.tuzvo.sk

⁵ Katedra aplikovanej ekológie, Fakulta ekológie a environmentalistiky, Technická univerzita
vo Zvolene, Masarykova 24, SK–960 53 Zvolen, mujhazy@vsld.tuzvo.sk

Abstract: Several new and interesting data were gathered during the field research on the territory of the Muránska planina Mts and adjacent part of the Slovenské rudohorie Mts and Horehronské podolie Basin (central Slovakia) conducted from 2001 to 2008. The occurrence and distribution of rare and endangered taxa in the forest vegetation units, as well as distribution of some anthropophytes are treated, comparing obtained data with comprehensive survey of flora and vegetation of this territory, published in 2004. New taxa for this area (*Asplenium adiantum-nigrum*, *Calamagrostis pseudophragmites*, *Cerastium lucorum*, *Chenopodium pedunculare*, *Linum usitatissimum*, *Stenactis annua* subsp. *septentrionalis*), and new localities of the rare or insufficiently documented taxa (e.g. *Adenophora liliifolia*, *Aethusa cynapium*, *Carex elongata*, *C. viridula*, *Catabrosa aquatica*, *Chenopodium glaucum*, *Crepis tectorum*, *Dactylorhiza sambucina*, *Datura stramonium*, *Epipactis leptochila*, *E. microphylla*, *E. muelleri*, *E. neglecta*, *E. palustris*, *E. purpurata*, *Equisetum telmateia*, *Gagea minima*, *Geranium divaricatum*, *G. pusillum*, *Hesperis matronalis*, *Hippochaete variegata*, *Lithospermum purpureocaeruleum*, *Monotropa hypophaeaea*, *Orchis morio*, *Pyrola chlorantha*, *Silene noctiflora*, *Waldsteinia ternata*) are presented.

Key words: anthropophytes, chorology, floristics, flora of Slovakia, forest vegetation, Horehronské podolie Basin, Muránska planina Mts, Slovenské rudohorie Mts

Úvod

Podľa nedávno uverejnenej súbornej štúdie o flóre Muránskej planiny bolo na území vymedzenom hranicami bývalej CHKO Muránska planina (vrátane ochranného pásma) zaregistrovaných okolo 1480 taxónov (druhov a poddruhov) cievnatých rastlín. Prehľad

vegetácie, uverejnený v tom istom zdroji, obsahuje 140 rastlinných spoločenstiev, prináležiacich do 26 tried (HRIVNÁK et al. 2004b, KOCHJAROVÁ et al. 2004).

Medzičasom sa podarilo zozbierať viacero nových údajov, ktoré rozšírili alebo spresnili poznatky o flóre a vegetácii územia. Niektoré z nich boli už uverejnené (BLANÁR 2005a, b; BLANÁR & LETZ 2005; HRIVNÁK et al. 2005, 2006; JAROLÍMEK et al. 2007; KOCHJAROVÁ et al. 2005; KOCHJAROVÁ & VALACHOVIČ 2006; KOCHJAROVÁ 2008; PETRÁŠOVÁ 2007; UJHÁZY et al. 2007), ďalšie doposiaľ nepublikované údaje prinášame v tomto príspevku. Ide zväčša o nálezy zaujímavých druhov, viazaných na lesné a krovinové fytoocenózy, ktoré sme zaznamenali počas aktuálneho výskumu lesných spoločenstiev Národného parku Muránska planina (doposiaľ neudávané druhy v území, doteraz neuverejnené lokality vzácnych alebo zriedkavých druhov a pod.). Ďalšiu významnú kategóriu predstavujú nálezy synantropných taxónov, vrátane niektorých invázných druhov, u ktorých sledovanie výskytu a rozšírenia, obzvlášť v chránených územiach, považujeme za veľmi dôležité.

Materiál a metodika

V prvej časti príspevku sú abecedne zoradené nové alebo zaujímavé nálezy (nové druhy pre územie, nové lokality vzácnych, ohrozených, invázných alebo doteraz prehliadaných druhov a pod.). Nomenklatúra taxónov je v súlade so Zoznamom nižších a vyšších rastlín Slovenska (MARHOLD & HINDÁK 1998), ojedinelé výnimky sú uvedené s autorskými skratkami.

Údaje k lokalitám nálezov nasledujú v poradí: vedecký názov taxónu; lokalita (orografický celok, Hp – Horehronské podolie, Mp – Muránska planina, Sv – Stolické vrchy, Vv – Veporské vrchy, obec, presnejšia lokalizácia, prípadne stručná charakteristika stanovišťa); nadmorská výška; pole stredoeurópskeho sieťového mapovania a vo väčšine prípadov aj súradnice (severná zemepisná šírka a východná dĺžka s presnosťou na jedno desatinné miesto); početnosť populácie (uvedená len pri niektorých nálezoch); dátum nálezu; nálezca (leg.) prípadne určovateľ (det., ak sa nezhoduje s nálezcom), pričom častejšie sa opakujúce mená autorov uvádzame v skrátenej podobe nasledovne: DB – Drahoš Blanár, JK – Judita Kochjarová, JM – Jana Májeková, KU – Karol Ujházy, MU – Mariana Ujházyová, MZ – Marica Zaliberová, RH – Richard Hrivnák; doklad (skratka herbára prípadne herb. – herbár nálezcu, foto – fotografia), v prípade, že na tomto mieste nie je nič uvedené, tak o náleze neexistuje žiadny doklad. Záujmové územie je vymedzené rovnako ako v už spomínanej súbornej práci (HRIVNÁK et al. 2004b, KOCHJAROVÁ et al. 2004).

V druhej časti príspevku prinášame upresnenia, opravy a poznámky, týkajúce sa starších literárnych údajov, majúcich vzťah k flóre a vegetácii územia Muránskej planiny. Ich postupné dopĺňanie a zohľadnenie má za cieľ neustále vylepšovať poznatky o rastlinstve národného parku a jeho bezprostredného okolia.

Výsledky a diskusia

1. Doteraz neuverejnené údaje

Adenophora liliifolia (zvonovec ľaliolistý)

Mp; Muráň, JZ od obce, ústie Javorníkovej doliny, bučina na strmých S svahoch; ca 580 m; 7286c; 48°43'54,5", 20°01'09,6"; 26. 5. 2008; leg. RH.

Mp; Muráň, v závere Suchého dolu; 665 m; 7286a; 48°45'22,8", 20°03'04,3"; 25. 7. 2007; leg. JK a MU.

Mp; Muráň, v závere Suchého dolu (Piesok), porast s bukom, smrekom a smrekovcom (zráz); 830–845 m; 7286a; 10. 6. 2008; leg. DB.

Mp; Muráň, Cigánka, asi 60 m pod JZ okrajom rezervácie nad križovatkou turistickej značky s asfaltovou cestou, trávnatá nízka mukyňová bučina na vypuklom podhrebeňovom svahu; 730 m; 7286a; 48°45'14,1", 20°03'02,1"; 25. 7. 2007; leg. JK, MU a KU.

Mp; Muráň, asi 300 m nad ústím Javorníkovej doliny, pri hrebeni na SV pod horizontálnym bralom, trávnatá vápencová bučina s mukyňou; 619 m; 7286c; 48°43'53,2", 20°01'10,1"; 26. 5. 2008; leg. KU.

***Aethusa cynapium* subsp. *cynapium* (tetucha kozia pravá)**

Sv; Muráň, JZ okraj obce, pole so zemiakmi; 394 m; 7286c; 20°02'33,4", 48°44'21,5"; 13. 8. 2004; leg. MZ a JM, foto MZ.

Sv; Muránska Dlhá Lúka, 1,2 km SZ od obce, pole s pšenicou po pravej strane cesty smerom na Muráň; 358 m; 7286d; 20°04'41,0", 48°43'30,5"; 29. 7. 2008, leg. MZ.

Zriedkavá, pomerne málo dokumentovaná burina; aktuálne údaje o výskyte chýbali (cf. KOCHJAROVÁ et al. 2004).

***Asplenium adiantum-nigrum* (slezinník čierny)**

Mp; Muráň, trávnatá vápencová lipová dubina s *Melampyrum nemorosum* a *Calamagrostis varia* na strmom V svahu hrebeňa nad ústím Javorníčkovej doliny; 515 m; 7286c; 48°43'25,3", 20°00'31,5"; 11. 7. 2007; leg. KU (herb.).

Nový druh pre územie Muránskej planiny. Vzácna papraď so zriedkavým výskytom, známa prevažne z kyslých substrátov. Najbližšie známe lokality sú v Stolických vrchoch neďaleko Revúcej a Chyžného (BLANÁR 1998). Výskyt na vápenci možno označiť za ojedinelý.

***Calamagrostis pseudophragmites* (smlz patrst'ový)**

Sv; Muránska Huta, JV okraj obce smerom do doliny, Hutský potok; 682 m; 7286a; 20°07'02,9", 48°46'20,4"; dve skupinky ca 1 m² veľké; 29. 6. 2005; leg. MZ a JM.

Nový druh pre študovanú oblasť (cf. KOCHJAROVÁ et al. 2004).

***Carex elongata* (ostrica predĺžená)**

Hp; Michalová, Z od obce, Rohoznianska jelšina; 572 m; 7284b; 13. 6. 2008; leg. RH, JK a M. Valachovič.

Vzhľadom na nedostatok vhodných biotopov je táto ostrica v oblasti Muránskej planiny vzácna; známe staršie údaje sú z Bacúšskej jelšiny (ŠOMŠÁK 1967).

***Carex viridula* (ostrica Oederova)**

Mp; Pohorelská Maša, Sosninky, JJV od obce, bývalý lom, slatinový biotop; 740 m; 7186c; 20. 7. 2008; leg. DB (herb.).

Aktuálne informácie o rozšírení tohto druhu z okruhu *C. flava* agg. doposiaľ chýbali (cf. HENDRYCH 1969; KOCHJAROVÁ et al. 2001, 2004).

***Catabrosa aquatica* (odemka vodná)**

Sv; Tisovec, sedlo Dielik, podmäčnaný okraj lesnej cesty pod svahom na pravej strane asfaltovej cesty smerom na Muráň; 526 m; 7385b; 19°58'26,6", 48°41'43,3"; 30. 6. 2005; leg. MZ a JM; SAV.

Dlhší čas nepotvrdený druh, naposledy udávaný Vraným z okolia Tisovca (KOCHJAROVÁ et al. 2004).

***Cerastium lucorum* (rožec veľkoplodý)**

Mp; Tisovec, dolina Slávča, rozšírené koryto potoka, as. *Glycerietum nemoralis-plicatae* Kopecký 1972; 569 m; 7285d, 19°56'47,7", 48°42'50,2"; 21. 6. 2001; leg. RH; det. R. Letz; herb. RH.

Druh doposiaľ neuvádzaný z Muránskej planiny (cf. KOCHJAROVÁ et al. 2004). Týmto

upresňujeme údaj, uverejnený v práci HRIVNÁK et al. (2004; tab. 4, zápis č. 10), kde je v Prílohe č. 2 uvedený ako *Cerastium* sp.

***Chenopodium glaucum* (mrlík sivý)**

Sv; Muráň, JV okraj obce smerom na Revúcu, bývalé roľnícke družstvo, dno silážnej jamy; 399 m; 7286c, 20°03'23,7", 48°44'07,0"; 29. 6. 2005; leg. MZ a JM.

Dlhší čas nepotvrdený druh. Posledný údaj od Vraného pochádza z Tisovca (KOCHJAROVÁ et al. 2004).

***Chenopodium pedunculare* Bertol. (mrlík stopkatý)**

Sv; Muráň, JZ okraj obce, pole so zemiakmi; 394 m; 7286c; 20°02'33,4", 48°44'21,5"; 13. 8. 2004; leg. MZ a JM; SAV.

Podľa dostupných informácií doteraz z územia neudávaný druh.

***Crepis tectorum* (škarda strechová)**

Hp; Polomka, železničná stanica, medzikolajisko; 623 m; 7185a, 19°51'13,3", 48°50'46,6"; 28. 6. 2005; leg. MZ a JM; SAV.

Sporadické informácie o výskyte *C. tectorum* v okolí Tisovca udával Vraný (sec. HENDRYCH 1969: 193, cf. KOCHJAROVÁ et al. 2004), odvtedy tento druh nebol v území potvrdený.

***Dactylorhiza sambucina* (vstavačovec bazový)**

Vv; Tisovec, SZ od mesta, JJZ od kóty Strieborná, lúka („Cirkevná jamka“) nad dolinou Strieborného potoka; 725–750m; 7285c; 1 kvitnúci jedinec; 26. 5. 2005; leg. RH a JK.

Mp; Tisovec, SSZ od mesta, rozsiahle lúky „Laš'oky“ nad rozvetvením potokov Tisovská Rimava a Kačkava, na hrebeni vedúcom od kóty Huta smerom k sútoku spomínaných potokov; 645 m; 7285d; 3 kvitnúce jedince; 25. 5. 2005; leg. DB, RH, J. Kliment, JK, E. Uhliarová a KU.

Mp; Tisovec, Cicáňovo nad dolinou Slávča, SV časť nad cestou, extenzívny mezofilný pasienok na vápenci s roztrúsenými borievkami a ružami; 718 m; 7285d; 19°56'57,8", 48°42'35,9"; 2. 6. 2005; leg. KU.

Mp; Muráň, Breátske, opustená horská lúka na vápenci; 1053 m; 7285b; 48°45'02,5", 19°58'12,9"; 20. 7. 2005; leg. E. Uhliarová.

Druh sa v študovanom území vyskytuje najmä v oblastiach s nevápenatým substrátom (cf. TURIS 1996), menej častý je aj na vápencoch (napr. HENDRYCH 1969). Naše údaje dopĺňajú doposiaľ známe rozšírenie druhu (cf. TURIS 1996).

***Datura stramonium* (durman obyčajný)**

Mp; Tisovec, Čertova dolina – Poddiel, S od ústia potoka Plačková, v záhrade pri domčeku (pravdepodobne bývalá horáreň), na trávniku; ca 590 m; 7285c; 1 plodný jedinec (pravdepodobne bol donesený s hnojom); 3. 1. 2009; leg. Z. Pochop, det. DB.

V študovanom území bol tento druh zistený len nedávno v blízkosti Muráňa (KOCHJAROVÁ et al. 2003).

***Epipactis leptochila* (kruštík úzkopyskový)**

Mp; Muráň, Muránsky hrad, kvetnatá bučina s borovicou a javorom 10 m pod hornou cestou od chaty Zámok na hrad, 150 m od rozdvojenia cesty; 859 m; 7286a; 48°45'39,3", 20°03'39,2"; 25. 7. 2007; leg. MU a KU; det. J. Vlčko.

Mp; Muráň, nízokobylinná jedľová bučina pod lesnou cestou od Veľkej lúky k Muránskemu hradu na SV okraji rezervácie Poludnica; 908 m; 7286a; 48°46'15,0", 20°03'54,6"; 25. 7. 2007; leg. MU a KU; det. J. Vlčko.

Mp; Muráň, bučina pri vyvieracke (pri vodárenskom objekte) blízko štátnej cesty; 588 m; 7286a; 48°43'28", 20°00'43"; 11. 7. 2008; leg. RH; det. J. Vlčko.

Mp; Tisovec, NPR Hradová, V od kóty Hradová (887,4), bučina, exp. V; 800 m; 7385a; 18. 7. 2007; leg. DB.

Mp; Tisovec, NPR Hradová, pod Okrúhlou skalou, bučina, exp. S; 830 m; 7385a; 26. 6. 2008; leg. DB. Relatívne častý druh práve vo vápencovej oblasti v širšom okolí Tisovca a Muráňa (HOLUB 1970, PROCHÁZKA & VELÍSEK 1983, RYDLO 1989, TURIS 1996). Z Muránskej planiny (bez vymenovania lokalít) ho uvádzajú aj VLČKO et al. (2003).

***Epipactis microphylla* (kruštík drobnolistý)**

Mp; Muráň, JZ od obce, ústie Javorníkovej doliny, bučina na strmých S svahoch; ca 580 m; 7286c; 48°43'54,5", 20°01'09,6"; 26. 5. 2008; leg. RH.

Mp; Tisovec, NPR Kášter, JV svah, oproti Kordovým lúčkam, bučina; 505–510 m; 7385a; 31. 5. 2007, leg. DB a JK.

Mp; Tisovec, Z od mesta, NPR Hradová, roztrúsený výskyt v bučinách na J orientovaných svahoch pod Okrúhlou skalou; 660; 7385a/b; 48°40'33,6", 19°55'02,2"; 13. 6. 2008; leg. RH.

Mp; Tisovec, Z od mesta, Podhrad, hrebienok zbíhajúci z hrebeňa Hradovej (SV – JZ); ca 530 m; 7385b; 48°40'22,3", 19°54'41,6"; 3 kvitnúce jedince; 13. 6. 2008; leg. RH.

TURIS (1996) považoval tento druh na Muránskej planine za pomerne vzácny s roztrúseným výskytom v bukových lesoch v okolí Tisovca a Muráňa (Kášter, Hradová, Cigánka). Naše údaje sú zväčša len spresnením už známych a širšie vymedzených lokalít.

***Epipactis muelleri* (kruštík rožkatý)**

Mp; Muráň, holá bučina s hrabom 20 m nad okrajom lesa, resp. nad úpäťm JV svahu Suchej doliny; 473 m; 7286a; 48°45'09,7", 20°01'58,7"; 17. 7. 2008; leg. KU; det. J. Vlčko, foto KU.

Mp; Muráň, stred Suchej doliny, bučina s *Mercurialis perennis* a *Carex alba* na JV svahu oproti hradu, 120 m nad dolinou, 40 m nad milieriskom; 588 m; 7286a; 48°45'57,7", 20°03'09,0"; 31. 7. 2008; leg. KU.

Vzácný kruštík, uvádzaný z Muránskej planiny len vo všeobecnom prehľade bez presnej lokalizácie (KOCHJAROVÁ et al. 2004). Druh holých vápencových bučín, zrejme častejší ale najmä v sterilnom stave prehliadaný.

***Epipactis neglecta* (kruštík prehliadaný)**

Mp; Muráň, SZ od obce, Piecky, SV svahy v dolnej časti krátkej dolinky, strmý balvanitý svah s lipovo-hrabovo-bukovým porastom; 545 m; 7286a; 48°45'14,7", 20°01'35,7"; 2 kvitnúce jedince; 16. 7. 2008; leg. RH; det. J. Vlčko.

Mp; Muráň, NPR Hrdzavá dolina, stará holá vápencová bučina na strmom JJV svahu asi 50 m nad potokom pod veľkým skalným bralom; 559 m; 7286c; 48°44'53,2", 20°00'45,6"; 12. 7. 2007; leg. MU a KU; det. J. Vlčko.

Zriedkavý druh, zistený v území len nedávno (VLČKO et al. 2003). Podobne ako predchádzajúci druh, aj tento kruštík je v teréne ťažko identifikovateľný, pravdepodobne sa v zóne podhorských vápencových bučín vyskytuje častejšie. V starších prácach mohli byť jeho populácie nesprávne označované ako *E. helleborine*, čo platí aj pre druhy *E. leptochila* a *E. muelleri*.

***Epipactis palustris* (kruštík močiarny)**

Mp; Pohorelská Maša, Sosninky, JJV od obce, bývalý lom, slatinný biotop; 740 m; 7186c; 23. 9. 2005; leg. DB.

Vzácný druh pre územie Muránskej planiny (cf. TURIS 1996, KOCHJAROVÁ et al. 2004); podstatná časť lokalít jeho výskytu bolo zistená len nedávno (HRIVNÁK 1997; KOCHJAROVÁ et al. 2001, 2002, 2005).

***Epipactis purpurata* (kruštík modrofialový)**

Mp; Tisovec, SV od mesta, sedlo Dielik, okraj lesného porastu; 586 m; 7285d; 48°42'09,0", 19°59'05,0"; 4 kvitnúce jedince; 26. 7. 2007; leg. RH, KU a MU; foto MU.

Mp; Tisovec, holá vápencová bučina na úpätí svahu nad vyvierackou pri Javorníčkovej doline, 30 m od kraja lesa, blízko chodníka; 467 m; 7286c; niekoľko kvitnúcich jedincov; 48°43'30,2", 20°00'43,8"; 11. 7. 2007; leg. MU a KU; det. MU; foto MU.

Staršie údaje o ojedinelom výskyte tohto druhu nachádzame len v troch prácach (HENDRYCH 1969, TURIS 1996, HRIVNÁK 1997).

***Equisetum telmateia* (praslička najväčšia)**

Sv; Muráň 2 km JV od obce, v poraste so *Salix cinerea* medzi cestou a traťou; ca 360 m; 7286c; 29. 7. 2008; leg. MZ.

Pomerne zriedkavý druh.

***Gagea minima* (krivec najmenší)**

Mp; Muráň, pri chate Zámok (S od chaty), v rumovisku, exp. SZ; 850 m; 7286a; 28. 4. 2008; leg. DB, D. Dítě a M. Valachovič.

Vzácný druh, zistený na Muránskej planine iba nedávno, a to na blízkej lokalite na Cigánke (cf. KOCHJAROVÁ et al. 2001).

***Geranium divaricatum* (pakost rozčapený)**

Mp; Muráň, PR Cigánka, J svahy pod hradným bralom neďaleko jaskyne, okraj skalnatej sutiny; 849 m; 48°45'34,1", 20°03'40,1"; 29. 5. 2008; leg. RH; det. R. Letz; herb. RH.

Mp; Tisovec, NPR Hradová, pod Okružlou skalou, strmý balvanitý svah so sutinovým lesom; 758 m; 7385a/b; 48°40'40,6", 19°55'03,9"; 13. 6. 2008; RH.

Zriedkavý druh s nedostatočne známym rozšírením (cf. KOCHJAROVÁ et al. 2004).

***Geranium pusillum* (pakost nízky)**

Sv; Muránska Dlhá Lúka, 1,2 km JV od obce, pole s pšenicou po pravej strane cesty smerom na Muráň; 358 m; 7286d, 20°04'41,0", 48°43'30,5"; 29. 7. 2008; leg. MZ.

V publikácii KOCHJAROVÁ et al. (2005) uvádza Zaliberová údaje z Tisovca, Muráňa a Závadky nad Hronom; v študovanom území pomerne zriedkavý druh.

***Helianthus tuberosus* (slnečnica hl'uznatá)**

Hp; Červená Skala, opustenisko pri pile, pomerne veľká populácia; 824 m; 7184d; 17. 8. 2007; leg. MZ.

Mp; Závadka nad Hronom, Klatná, na pooranom trávnom poraste, klíčiace jedince pochádzajúce z „nelegálnej“ výsadby pre zver začiatkom r. 2007; 770 m; 7285b; 24. 5. 2007; leg. DB.

Mp; Závadka nad Hronom, ústie doliny Mišárová, lúka (v minulosti sčasti pooraná), ca 20 trsov/jedincov (pozostatok z „nelegálnej“ výsadby pre zver v r. 2007; neskôr likvidovanej); 870 m; 7285b; 48°46,860', 19°55,253'; 2. 7. 2008; leg. DB.

Invázny druh. Občasné lesnícke výsadby, najmä v chránených územiach považujeme za veľmi nežiaduce.

***Hesperis matronalis* (večernica voňavá)**

Mp; Muráň, sutiny pod bralami v závere Javorníčkovej doliny; 550 m; 7286c; 48°43'33", 20°00'27"; 11. 7. 2007; leg. RH.

Hp; Závadka nad Hronom, V okraj obce, pravý breh Hrona; 618 m; 7185a/b; 48°51'09,2", 19°55'49,9"; 31. 7. 2008; leg. MZ.

Zriedkavý druh, známy doteraz napr. z okolia Zlatna a Červenej Skaly (Blanár sec. ZAHRADNÍKOVÁ et al. 2002).

***Hippochaete variegata* (prasličkovka pestrá)**

Mp; Zlatno, NPR Zlatnica, v doline na alúviu potoka Sviniarka na vlhkej štrkovito-zemnej ceste, exp. JZ; 795 m; 7176d; 18. 7. 2008; leg. DB.

Lokalita je blízko doposiaľ jediného známeho náleziska tohto druhu na území Muránskej planiny (BLANÁR 2005a).

***Linum ussitatissimum* (ľan siaty)**

Mp; Muráň, v priekope vedľa cesty do Tisovca, v blízkosti sedielka oproti kóte 531,5 Žabica; ca 440 m; 7286c; 4. 9. 2008; leg. JK; BBZ.

Sekundárny výskyt, väčší počet (do 30) exemplárov pochádza pravdepodobne z náhodne roztrúsených a spontánne vyklíčených semien. Z územia MP doposiaľ neuvádzaný druh (nie sú k dispozícii konkrétne údaje ani o pestovaní v kultúre, aj keď v minulosti sa ľan určite aspoň príležitostne v okolí obce pestoval).

***Lithospermum purpureoeruleum* (kamenka modropurpurová)**

Mp; Tisovec, NPR Kášter, na hrebeni, okraj zmiešaného lesa (hrab, lipa veľkolistá, javor horský, buk, jaseň); 810 m; 7385a; 31. 5. 2007; leg. DB a JK.

V území veľmi zriedkavý teplomilný druh, viazaný najmä na južne exponované lesné okraje.

***Malus sylvestris* (jablň planá)**

Mp; Tisovec, Suché doly, Striháreň (medzi Suchými dolmi a Hlbokým jarkom), bučina na vápenci; 588 m; 7385a; 19°53'58,0", 48°40'27,7"; 14. 6. 2007; leg. DB, JK a RH.

Mp; Predná Hora, strmý sutinovitý svah so svetlými jaseňovo-lipovými lesmi v SV časti PR Šiance; 855 m; 7286b; 48°46'23", 20°05'24"; asi 3,5 m vysoký kvitnúci jedinec; 19. 5. 2008; leg. KU; foto.

Mp; Predná Hora, NPR Šiance, na hrebeni, na okraji vápencového brala na hrane plošiny vo fragmente xerothermných krovín; ca 960 m; 7286b; asi 2,5 m vysoký kvitnúci jedinec; 11. 5. 2007; leg. DB; foto.

O výskyte viacerých druhov zriedkavejšie zastúpených drevín nie je dostatok aktuálnych údajov.

***Matricaria discoidea* (rumanček diskovitý)**

Sv; Muráň, JZ okraj obce smerom na Revúcu, bývalé roľnícke družstvo, dno silážnej jamy; 399 m; 7286c, 20°03'23,7", 48°44'07,0"; 29. 6. 2005; leg. MZ a JM.

Tento inak relatívne bežný druh sa v území vyskytuje pravdepodobne len sporadicky.

***Monotropa hypophegea* (hniliak holý)**

Mp; Muráň, stred Martinovej doliny, trávnatá mukyňová bučina na JV hrebienku asi 70 m nad dolinou; 710 m; 7285d; 48°42'36,8", 19°58'36,2"; 26. 8. 2008; leg. KU.

Nenápadný druh tienistých bučín a hrabín s nedostatočne známym rozšírením (cf. KOCHJAROVÁ et al. 2004).

***Orchis morio* (vstavač obyčajný)**

Vv; Tisovec, SZ od mesta, JJZ od kóty Strieborná, lúka („Cirkevná jamka“) nad dolinou Strieborného potoka; 725–750m; 7285c; 1 kvitnúci jedinec; 26. 5. 2005; leg. RH a JK.

Mp/Vv; Tisovec, SSZ od mesta, rozsiahle lúky „Lašťoky“ nad rozvetvením potokov Tisovská Rimava a Kačkava, na hrebeni vedúcom od kóty Huta smerom k sútoku spomínaných potokov; 645 m; 7285d; 250–300 kvitnúcich jedincov; 25. 5. 2005; leg. DB, RH, J. Kliment, JK, E. Uhliarová a KU.

Mp; Tisovec, SZ od kóty Čremošná (728,6), lúka; 600 m; 7385d; 25–30 kvitnúcich jedincov; 25. 5. 2006; leg. DB.

Mp; Tisovec, SSZ od kóty Čremošná (728,6), Laukovo, lúky; 660–665 m; 7385d; 9 kvitnúcich jedincov; 25. 5. 2006; leg. DB.

Vzácný a ustupujúci druh (cf. TURIS 1996).

***Persicaria hydropiper* (horčiak pieprový)**

Vv; Polomka, J od obce, dolina Petrikovo, 900 m J od chaty Salajka, podsvahová krovina so *Salix cinerea*; 815 m; 7185c; 19°51'25,5", 48°49'00,0"; 16. 8. 2007; leg. MZ.

Možno súhlasiť s pripomienkou o prehliadaní druhu v minulosti (KOCHJAROVÁ et al. 2003), ale v kontexte celkového rozšírenia na Slovensku je v predmetnom území menej častý. Niekoľko aktuálnych informácií o výskyte v spoločenstvách brehov tečúcich vôd uverejnili HRIVNÁK et al. (2004a).

***Puccinellia distans* (steblovec odstavajúci)**

Mp; Červená Skala, ústie doliny Trsteník, okraj vápencového lomu (medzi lomom a cestou), v plytkej jame s vodou (v mláke); 795 m; 7186d; 1. 7. 2006; leg. DB (herb.).

Sv; Muráň, JZ okraj obce smerom na Revúcu, bývalé roľnícke družstvo, dno silážnej jamy; 399 m; 7286c, 20°03'23,7", 48°44'07,0"; 29. 6. 2005; leg. MZ a JM.

V práci KOCHJAROVÁ et al. (2004) je druh označený ako údajovo nedostatočný (DD). Doteraz bol známy iba starší nepotvorený údaj zo sedla Zbojská (HENDRYCH 1969) a novší zo železničnej stanice v Tisovci (KOCHJAROVÁ et al. 2005).

***Pyrola chlorantha* (hruštička zelená)**

Mp; Muráň, svahy Cigánky (Spálenisko), v borovicovom poraste, exp. JV; 525 m; 7286c; 22. 5. 2008; leg. DB.

Zriedkavý ohrozený druh (cf. KOCHJAROVÁ et al. 2004).

***Silene noctiflora* (silenka nočná)**

Sv; Muránska Dlhá Lúka, 1,2 km JV od obce, pole s pšenicom po pravej strane cesty smerom na Muráň; 358 m; 7286c; 20°04'41,0", 48°43'30,5"; 29. 7. 2008; leg. MZ.

Sv; Muránska Lehota, J od obce, pole s kukuricou; 339 m; 7286c; 20°02'19,2", 48°43'40,7"; 28. 7. 2008; leg. MZ.

Druh známy zo starších Vraného údajov a dlhší čas nezaznamenaný, bol potvrdený len nedávno v blízkosti Muráňa (KOCHJAROVÁ et al. 2005).

***Stenactis annua* subsp. *septentrionalis* (hviezdnik ročný severný)**

Sv; Tisovec, SV od mesta pri minerálnom prameni Šťavica, pri pódiu starého amfiteátra; 447 m; 7385b; 19°57'33,4", 48°41'10,0"; 27. 6. 2005; leg. MZ a JM; SAV.

Doteraz nie je z územia publikovaný žiadny údaj o výskyte tohto poddruhu, pravdepodobne preto, lebo v minulosti sa len zriedkavo alebo vôbec nerozlišovali.

***Thalictrum simplex* (žltuška jednoduchá)**

Mp; Muráň, Veľká lúka, pri zimnej jamke, na „xerothermnej“ lúčke; 885 m; 7286a; 11. 7. 2008; leg. DB.

V území zriedkavý druh.

***Veronica anagallis-aquatica* (veronika drchničková)**

Mp; Muráň, kameňolom SV od obce, v plytkej jame s vodou; 440 m; 7286c; 22. 5. 2008; leg. DB.

Mp; Pohorelská Maša, Sosninky, JJV od obce, bývalý lom, v plytkej jame s vodou; 740 m; 7186c; 20. 7. 2008; leg. DB.

Patrí medzi vzácnejšie druhy viazané na mokrade, aktuálne sme ho zaznamenali napr. v litoráli rybníka pri Muránskej Lehote (HRIVNÁK et al. 2004a).

***Veronica scutellata* (veronika štítovitá)**

Hp; Heľpa, 3,5 km JV od obce, dolina Ráčov, podmäčaná podsvahová vrbina so *Salix pentandra*; ca 680 m; 7186c; 15. 8. 2007; leg. MZ.

Podobne ako v predchádzajúcom prípade, aj táto veronika patrí medzi vzácnejšie druhy viazané na mokrade (cf. TURIS 1997, KOCHJAROVÁ et al. 2002).

***Waldsteinia ternata* subsp. *magicii* (valdštajnka trojpočetná Magicova)**

Mp; Tisovec, Hradová, SZ od kóty, hrabovo-lipový skalnatý lesný porast; ca 500 m; 7385a; 14. 6. 2007; leg. DB.

Mp; Tisovec, Hradová, SZ od kóty, bučina; 525 m; 7385a; 22. 6. 2007; leg. DB.

Vzácnny a fytogeograficky významný druh. Dve nedávno nájdené navzájom blízke mikrolokality dopĺňajú doteraz známe poznatky o jeho rozšírení v okolí Tisovca (cf. Vraný sec. HENDRYCH 1969; TURIS 1997; KOCHJAROVÁ et al. 2004).

2. Upresnenia a opravy doteraz uverejnených údajov

***Trifolium* ×*traplii* Domin et Podpěra**

Traplov údaj o rastlinách, nájdených na Vepri v Slovenskom rudohorí (TRAPL 1923), ktoré majú byť hybridom medzi *T. alpestre* a *T. pannonicum*, sa v skutočnosti viaže na Vepor (1277,2 m) pri Ľubietovej. Okrem nesprávnej interpretácie lokality, vzťahujúcu ju na Klenovský Vepor (1338,2 m) na JZ okraji ochranného pásma bývalej CHKO (napr. MIADOK 1967, cf. KOCHJAROVÁ et al. 2004) je s najväčšou pravdepodobnosťou nesprávne aj taxonomické hodnotenie spomínaných rastlín. HENDRYCH (1968) na základe analýzy Traplovho originálneho herbárového materiálu dospel k záveru, že išlo iba o netypicky sfarbené exempláre *T. pannonicum* a neskoršie Dominovo hodnotenie rastlín, a teda aj samotný opis kríženca považoval za nesprávne.

Ďakovanie

Za determináciu a revíziu materiálu ďakujeme Jaroslavovi Vlčkovi (rod *Epipactis*), Romanovi Dominikovi Letzovi (*Cerastium lucorum* a *Geranium divaricatum*), za terénnu spoluprácu Danielovi Dítě, Jánovi Klimentovi, Zdenovi Pochopovi, Eve Uhliarovej a Milanovi Valachovičovi. Výskum vegetácie Národného parku Muránska planina podporilo Ministerstvo školstva SR prostredníctvom projektu VEGA 1/4349/07.

Literatúra

- BLANÁR D. 1998: *Asplenium adiantum-nigrum* L., *Asplenium adulterinum* Milde a *Asplenium viride* Huds. v Slovenskom rudohorí. — Ochr. Prír., Banská Bystrica 16: 53–65.
- BLANÁR D. 2005a: *Hippochaete variegata* – nový druh pre flóru Muránskej planiny. — Reussia, Revúca 2: 1–6.
- BLANÁR D. 2005b: Nález druhu *Asyneuma canescens* na Muránskej planine vo vzťahu k výskytu na Slovensku. — Reussia, Revúca 2: 95–128.
- BLANÁR D. & LETZ D. R. 2005: *Sempervivum marmoreum* agg. na Muránskej planine. — Reussia, Revúca 2: 129–151.
- HENDRYCH R. 1968: Zur Art *Trifolium pannonicum* in der Tschechoslowakei. — Preslia, Praha 40: 147–162.
- HENDRYCH R. 1969: Flora montium Muraniensium. — Acta Univ. Carol., Biol., Praha 1968: 95–223.

- HOLUB J. 1970: *Epipactis leptochila* (Godf.) Godf. a *E. muelleri* Godf. – nové druhy československé flóry. — Preslia, Praha 42: 330–349.
- HRIVNÁK R. 1997: Vegetácia prírodnej rezervácie Hlboký jarok. — Pp.: 47–57. In: UHRIN M. (ed.): Výskum a ochrana prírody Muránskej planiny. Správa CHKO Muránska planina, Revúca, 119 pp.
- HRIVNÁK R., BLANÁR D. & KOCHJAROVÁ J. 2004 (HRIVNÁK et al. 2004a): Vodné a močiarne rastlinné spoločenstvá Muránskej planiny. — Reussia, Revúca 1: 33–54.
- HRIVNÁK R., KLIMENT J., KOCHJAROVÁ J., BERNÁTOVÁ D., BLANÁR D., HÁJEK M., HÁJKOVÁ P., JAROLÍMEK I., UHLIAROVÁ E., UJHÁZY K., VALACHOVIČ M. & ZALIBEROVÁ M. 2004 (HRIVNÁK et al. 2004b): Prehľad rastlinných spoločenstiev uvádzaných z Muránskej planiny a bezprostredne susediacich území. — Reussia, Revúca 1 (Suppl. 1): 191–214.
- HRIVNÁK R., KOCHJAROVÁ J., BLANÁR D., ŠOLTÉS R. & MIŠÍKOVÁ K. 2005: Vegetácia pramenísk triedy *Montio-Cardaminetea* na Muránskej planine. — Reussia, Revúca 2: 153–172.
- HRIVNÁK R., KOCHJAROVÁ J. & BLANÁR D. 2006: Spoločenstvo *Junco inflexi-Menthaetum longifoliae* na Muránskej planine. — Bull. Slov. Bot. Spoločn., Bratislava 28: 193–201.
- JAROLÍMEK I., ZALIBEROVÁ M. & KOCHJAROVÁ J. 2007: Synantropná vegetácia Muránskej planiny a príľahlého okolia. — Reussia, Revúca 4: 147–199.
- KOCHJAROVÁ J. 2008: Porovnanie stavu lesného biotopu s izolovaným výskytom *Lonicera alpigena* na Muránskej planine (r. 1970–2007). — Phytopedon, Bratislava 7: 51–54.
- KOCHJAROVÁ J., BLANÁR D. & HRIVNÁK R. 2002: Zaujímavé nálezy cievnatých rastlín z Muránskej planiny a susediacich častí Slovenského rudohoria a Nízkych Tatier. — Bull. Slov. Bot. Spoločn., Bratislava 24: 117–126.
- KOCHJAROVÁ J., HRIVNÁK R. & BLANÁR D. 2003: Floristicko-fytcenologické doplnky z Muránskej planiny. — Bull. Slov. Bot. Spoločn., Bratislava 25: 91–97.
- KOCHJAROVÁ J., HRIVNÁK R., BLANÁR D. & TURIS P. 2001: Nové alebo inak zaujímavé floristické údaje z Muránskej planiny a príľahlej časti Slovenského rudohoria. — Bull. Slov. Bot. Spoločn., Bratislava 23: 77–90.
- KOCHJAROVÁ J., TURIS P., BLANÁR D., HRIVNÁK R., KLIMENT J. & VLČKO J. 2004: Cievnaté rastliny Muránskej planiny. — Reussia, Revúca 1 (Suppl. 1): 91–190.
- KOCHJAROVÁ J. & VALACHOVIČ M. 2006: Krovinová a lemová vegetácia ekotonových stanovišť Muránskej planiny. — Reussia, Revúca 3: 71–114.
- KOCHJAROVÁ J., ZALIBEROVÁ M., JAROLÍMEK I., BLANÁR D. & HRIVNÁK R. 2005: Nové floristické a fytcenologické nálezy z Muránskej planiny a blízkeho okolia. — Bull. Slov. Bot. Spoločn., Bratislava 27: 109–120.
- MARHOLD K. & HINDÁK F. (eds) 1998: Zoznam nižších a vyšších rastlín Slovenska. — Veda, Bratislava, 687 pp.
- MIADOK D. 1967: Poznámky k flóre Klenovského Vepra. — Zborn. Slov. Nár. Múz., Prír. Vedy, Bratislava 13: 41–53.
- PETRÁŠOVÁ A. 2007: Výskum machorastov lúčnych a mokrad'ových spoločenstiev v oblasti Muránskej planiny a jej blízkom okolí. — Reussia, Revúca 4: 61–78.
- PROCHÁZKA F. & VELÍSEK V. 1983: Orchideje naší přírody. — Academia, Praha, 279 pp.
- RYDLO J. 1989: Poznámky k rozšírení a ekológii niektorých druhů rodu *Epipactis*. — Muzeum a současnost, Řada Přír., Roztoky u Prahy 3: 5–33.
- ŠOMŠÁK L. 1967: Erlenbruchwald von Bacúch (Bacúšska jelšina). — Acta Fac. Rerum Nat. Univ. Comeniana, Bot., Bratislava 15: 1–11.
- TRAPL S. 1923: Nový bastard. — Věda Přír., Praha 4: 74.
- TURIS P. 1996: Príspevok k rozšíreniu vstavačovitých (*Orchidaceae*) v Chránenej krajinej oblasti Muránska planina. — Nat. Carpatica, Košice 26: 15–34.
- TURIS P. 1997: Rozšírenie vybraných vzácnych a ohrozených druhov cievnatých rastlín v CHKO Muránska planina. — Pp.: 59–62. In: UHRIN M. (ed.): Výskum a ochrana prírody Muránskej planiny. Správa CHKO Muránska planina, Revúca, 119 pp.

- UJHÁZY K., UHLIAROVÁ E., KOCHJAROVÁ J., RUŽIČKOVÁ H., BLANÁR D. & KLIMENT J. 2007: Spoločenstvá podhorských trávnych porastov NP Muránska planina. — *Reussia, Revúca* 4: 107–146.
- VLČKO J., DÍTĚ D. & KOLNÍK M. 2003: Vstavačovité Slovenska / Orchids of Slovakia. — ZO SZOPK Orchidea, Zvolen, 120 pp.
- ZAHRADNÍKOVÁ K., PENIAŠTEKOVÁ M. & ŤAVODA O. 2002: *Hesperis* L. Večernica. — Pp.: 230–251. In: GOLIAŠOVÁ K. & ŠÍPOŠOVÁ H. (eds): *Flóra Slovenska V/4*. Veda, Bratislava, 836 pp.